

Diversiteit en inclusie in het onderwijs

dr Bodine Romijn

Wat ga ik vandaag met jullie delen?

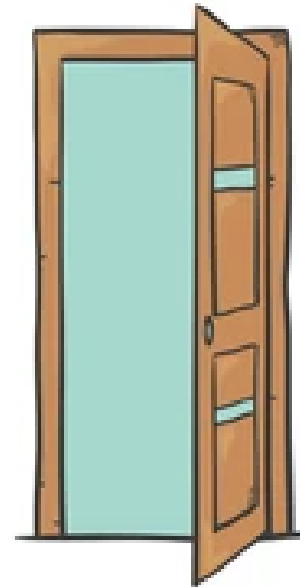
- Inclusie – wat is dat?
- ISOTIS kindstudie – wat is inclusie volgens kinderen zelf?
 - Gebruik van (thuis)taal
 - Herkenning in de omgeving
 - Intercultureel competente professional
- Hoe krijgt dat handen en voeten in de praktijk?
 - Hoe kan cultuureducatie daar een rol in spelen?

Twée soorten inclusie

Aan de deur
(toegang)

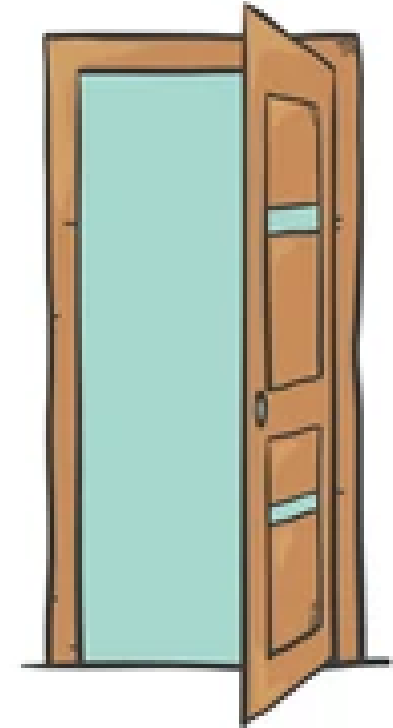

Achter de deur
(verbondenheid)

Inclusie achter de deur

- Veel verschillende definities (e.g., Pastori et al., 2019; Unesco, 2005)
- Twee hoofdelementen:
 - Gerelateerd aan diversiteit (positief/rijkdom)
 - Gerelateerd aan welbevinden (gevoel van erbij horen)
- Pastori et al. (2019): inclusie heeft vier stappen
 1. Diversiteit **erkennen**
 2. Diversiteit **waarderen**
 3. Diversiteit **accepteren**
 4. Inclusie als **welbevinden**

ISOTIS: Inclusie volgens kinderen

- Waardoor ervaren kinderen in (voor)scholen inclusie?
 - Turks, Noord-Afrikaans, Roma, Native low-income
 - 3-6 jaar & 9-11 jaar
- Hoe onderzoek je dat?
 - Zonnetjes en wolkjes
 - Denkbeeldige schrijfvrienden
 - Welkomstpakket en school tour
 - Discussies: hoe helpen we nieuwe kinderen

ISOTIS

INCLUSIVE EDUCATION AND SOCIAL SUPPORT
TO TACKLE INEQUALITIES IN SOCIETY

Wat is belangrijk volgens kinderen

Taal

Veilige leeromgeving

Competente professionals

Gebruik van de thuistaal

- Schatting NL: 1 op de 5 kinderen groeit op in meertalige setting
- Dominante focus op de meerderheidstaal in Europa
 - Overtuigingen verschillen tussen landen (NL, DE, FR < EL, EN, PT)
 - Positievare multilinguale overtuigingen voor jonge kind professionals
- Focus op NL is goed
 - Belangrijk voor integratie
 - Vinden ouders met een migratie achtergrond zelf ook belangrijk

Gebruik van de thuistaal

- Focus op meerderheidstaal gaat gepaard met een devaluatie van de thuistaal
 - Gebruik thuistaal wordt actief verbannen in (voor)scholen
 - Verschillen in waarden voor verschillende talen, gerelateerd aan sociale achtergrond

Gebruik van de thuistaal

- Taal heeft een cognitieve en sociaal-emotionele functie
 - L1 makkelijker om emoties in uit te drukken
 - Taal is onderdeel van je identiteit
- “To reject a child’s language in the school is to reject the child” (Cummins, 2001)
- Positieve multilinguale praktijken en overtuigingen dragen bij aan welbevinden van kinderen

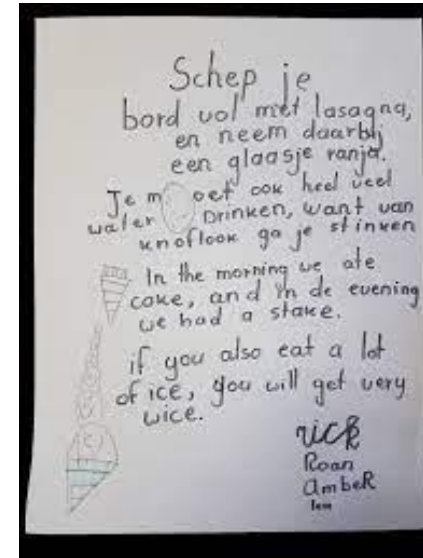

Gebruik van de thuistaal

- Dus waarom is de inclusie van verschillende talen geen standaard praktijk?
- 1. Misconcepties bij professionals over taalontwikkeling
 - Hokjes in je hoofd voor verschillende talen (parallel monolingualism)
 - Thuistaal wordt gezien als risico (deficiency perspective)
- 2. Professionals zijn onvoldoende voorbereid op het meertalige kind
 - “Maar we kunnen ook niet verwachten dat elke leerkracht 20 talen spreekt”

Gebruik van de thuistaal

Giorgos

Γιώργος

Je hoeft niet meertalig te zijn om interesse te tonen en een welkom klimaat te creëren voor meertalige kinderen!

Veilige leeromgeving

- Kinderen willen eigenaars zijn van hun schoolomgeving
- Kinderen 'bridgen' tussen de thuis en school context
 - Lastiger voor kinderen met een culturele minderheidsachtergrond
- (Voor)scholen moeten herkenbaar zijn voor kinderen
 - Herkenning van zichzelf
 - Herkenning van hun families en culturele gebruiken

Veilige leeromgeving

- Hoe kunnen we die veilige leeromgeving creëren?
 1. Rolmodelen
 2. Materialen
 - Boeken, verhalen, instructiematerialen
 - Materialen voor (rollen)spel
 - Materialen voor beeldende creatie
 - Decoratie in de school/klas
 3. Activiteiten
 - Die kinderen aanmoedigen om verschillen te erkennen, waarderen en accepteren

Rolmodellen

Diversiteit in professionals (kan ook externe expertise zijn)

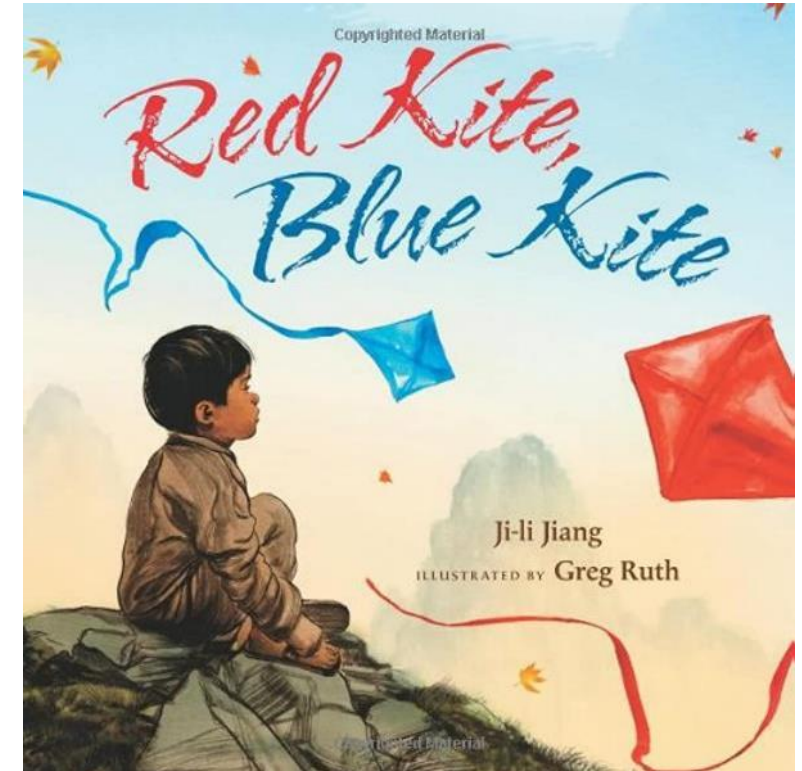
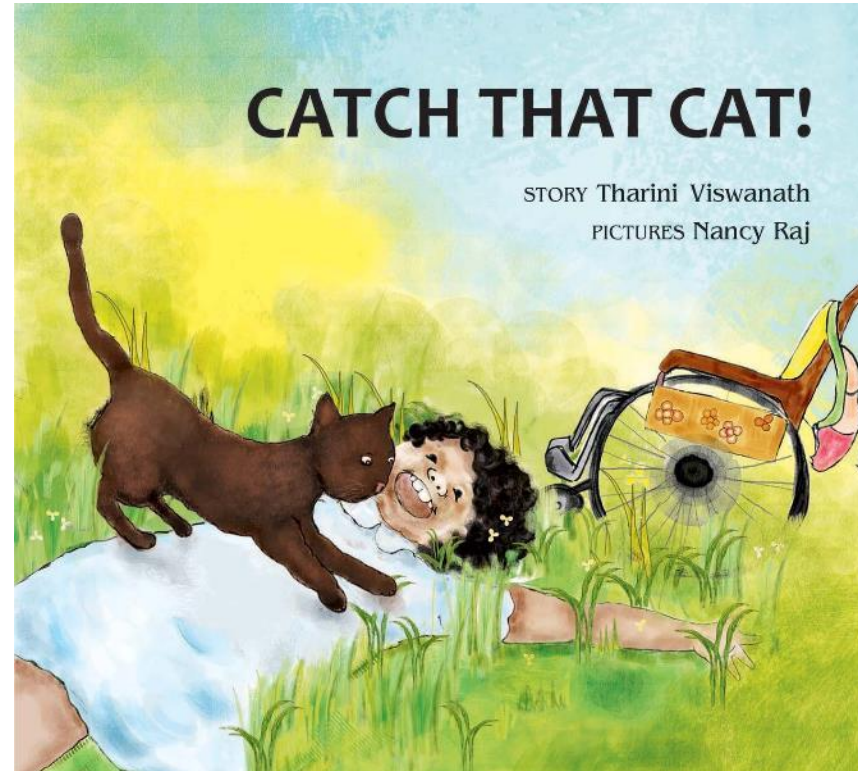
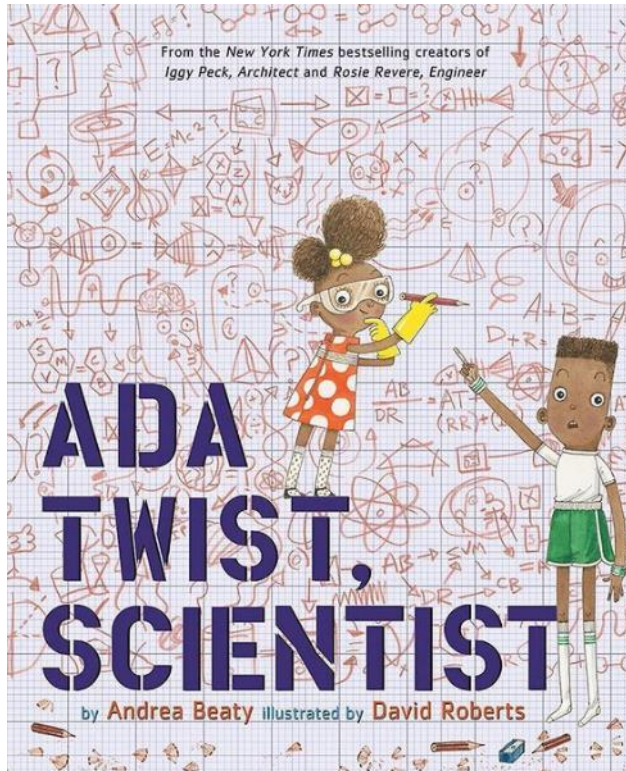
Boeken, verhalen en instructiematerialen

Diversiteit in mensen (gender, huidskleur, leeftijd, validiteit)

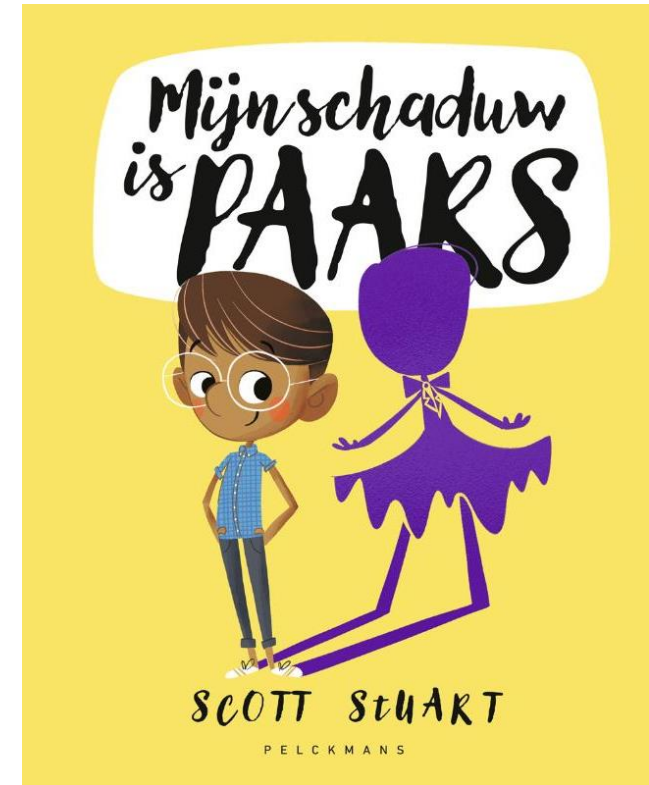
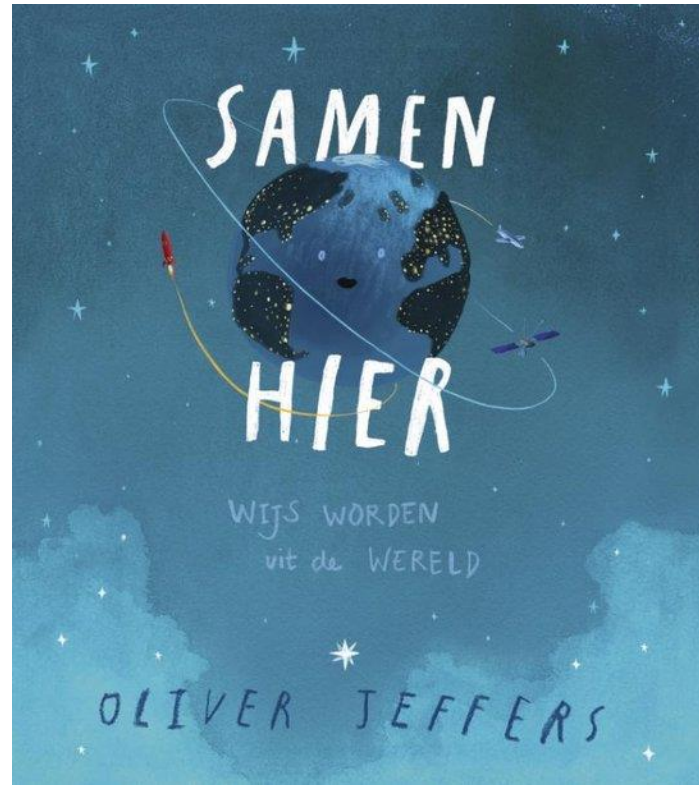
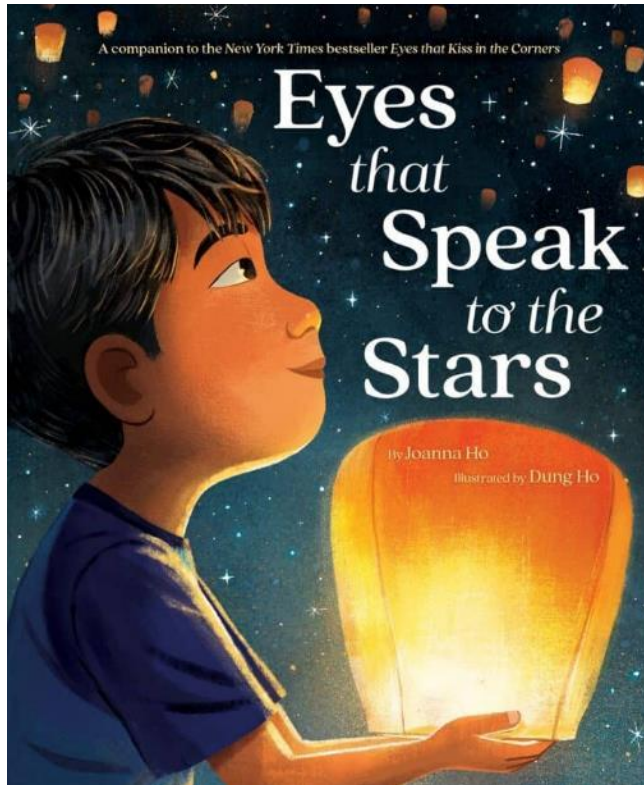
Boeken, verhalen en instructiematerialen

Diversiteit in helden

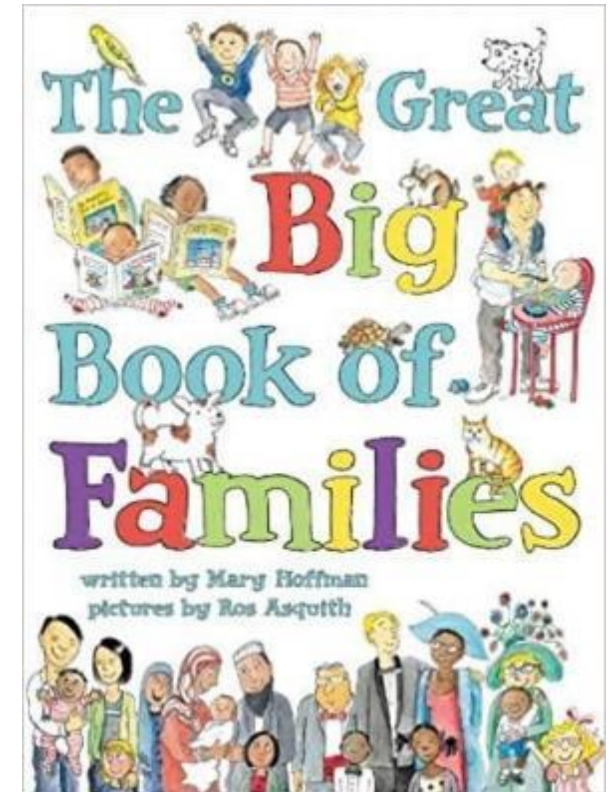
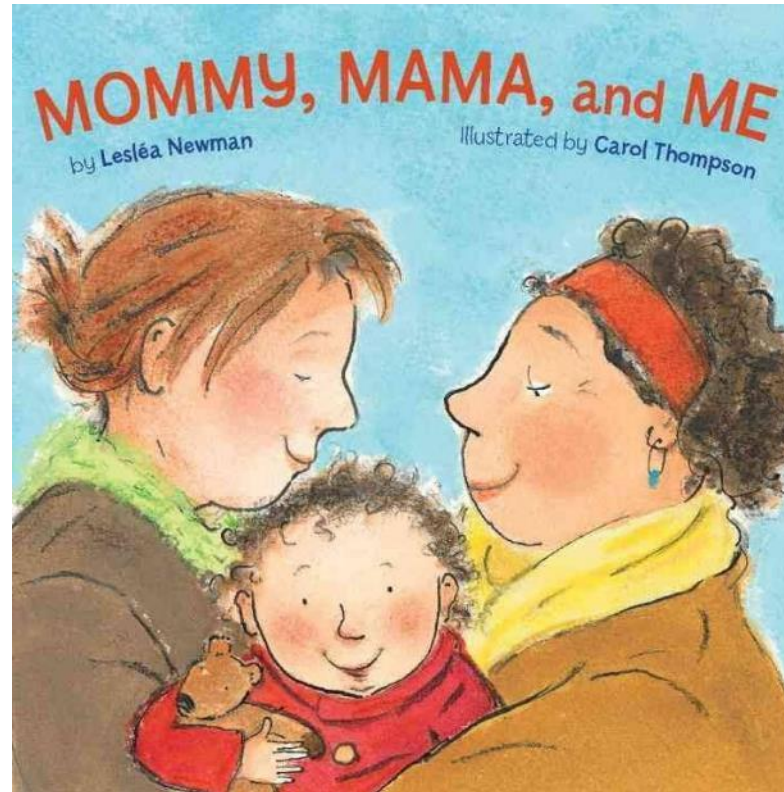
Boeken, verhalen en instructiematerialen

Verhalen die praten over waarderen/accepteren van diversiteit

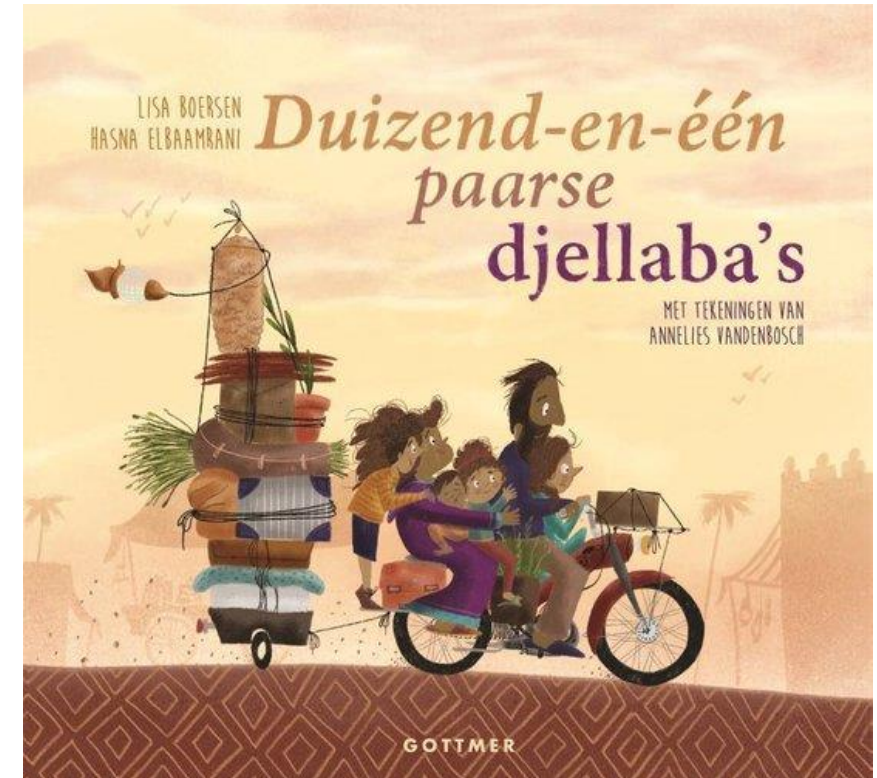
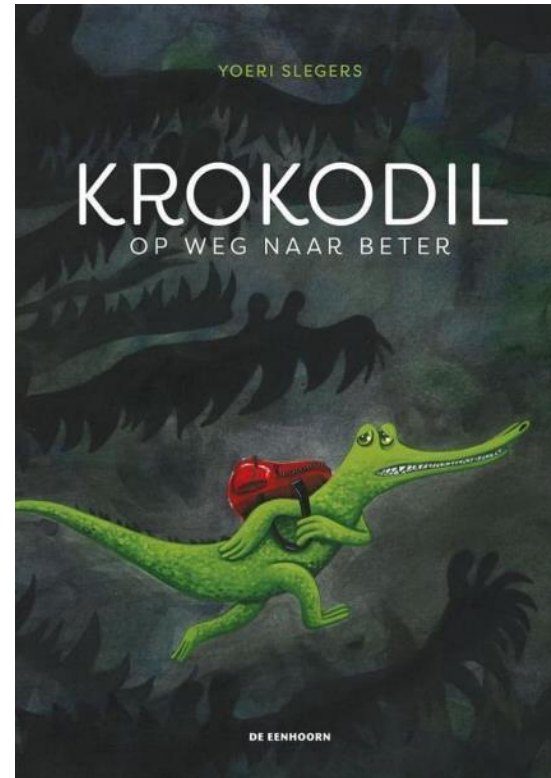
Boeken, verhalen en instructiematerialen

Diversiteit in families

Boeken, verhalen en instructiematerialen

Diversiteit in verhalen

Boeken, verhalen en instructiematerialen

Reading Comprehension Worksheet For Grade 1

Kind Tom

Tom went for a walk with his dog in the fog. Tom saw a frog on a log. Log to log went the frog. "Jump frog, Go! frog" said Tom. The frog jumped and jumped and went away far from Tom and his dog.

Q1. Tom went for a _____ with his dog.

Ans. _____

Q2. They went to walk in the _____.

Ans. _____

Q3. Tom, saw a frog on a _____.

Ans. _____

Q4. Log to Log went the _____.

Ans. _____

Q5. The frog jumped and went _____ away from Tom .

Ans. _____

www.thelearningapps.com

14 students are in the school play. Five students are stagehands. They help with lighting and props.

Each of the 14 actors can invite four guests to the performance. Stagehands can invite three.

Altogether, how many people can be invited to watch the play by the actors and stagehands?

The Dunkin family likes to tell jokes. There are five members in the family.

If each member of the family tells seven jokes, how many jokes will they tell altogether?

Grandpa Earl collects model airplanes. He had 128 in his collection.

He gave 36 to his grandson.

How many model airplanes does Grandpa Earl have left?

Izod is a Martian. He and seven other Martians landed on Earth and began to explore. They saw five humans. They were surprised to see how strange humans looked. Only one head! Only two legs! Weird!

Martians have two heads and four legs.

How many more heads and legs do Izod and his friends have than the five humans they saw?

Karen and Ralph were decorating a room for a party.

They hung six balloons at each table.

There were 14 tables in the room that needed decorating.

How many balloons did they use?

Lewis likes to play hockey.

Last week he skated around the rink 113 times.

This week he had a cold and skated around the rink 48 times.

How many more times did he skate around the rink last week?

Verhalen in instructiematerialen en opdrachten

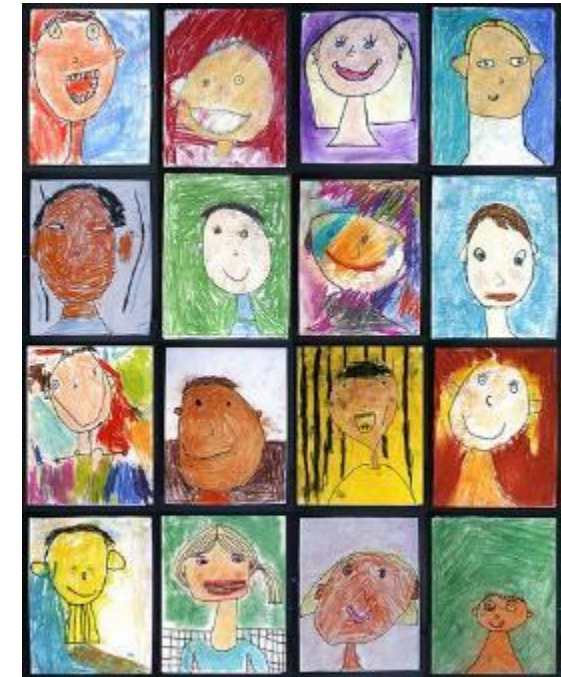
Materialen voor (rollen)spel

Diversiteit in figuren en attributen

Materialen voor beeldende creatie

We vragen vaak aan kinderen om zichzelf of dierbaren uit te beelden

Materialen moeten recht doen aan de diversiteit in mensen

Decoratie in de school/klas

Foto's of tekeningen van families, aandacht voor achtergrond van kinderen en decoratie en symbolen die kinderen herkennen vanuit huis

Activiteiten

- Activiteiten die kinderen leren diversiteit te erkennen, waarderen en accepteren

Wereldoriëntatie

(verschillen en overeenkomsten)

Vieren

(gebruiken, eten, feestdagen)

Moeilijke onderwerpen

(vanaf jonge leeftijd)

Competente professionals

- Kinderen willen dat professionals hen (en hun ouders) een welkom gevoel geven en ze gezien worden → interculturele competenties
- Zijn professionals in (voor)scholen intercultureel competent?
 - Onderzoek laat zien van niet
 - Professionals zelf geven dit ook aan
- Interculturele competenties: “Kennis, waarden, attitudes, vaardigheden en acties vanuit een mensenrechten perspectief waarbij diversiteit positief gewaardeerd wordt” (Pastori et al., 2018)

Competente professionals

- Kinderen willen dat professionals hen (en hun ouders) een welkom gevoel geven en ze gezien worden → interculturele competenties
- Zijn professionals in (voor)scholen intercultureel competent?
 - Onderzoek laat zien van niet
 - Professionals zelf geven dit ook aan
- Interculturele competenties: “Kennis, waarden, **attitudes**, vaardigheden en acties vanuit een mensenrechten perspectief waarbij diversiteit positief gewaardeerd wordt” (Pastori et al., 2018)

Competente professionals

- Belang van belief systems
- Overtuigingen en gedrag/handelen zijn gerelateerd
 - Relatie is complex en niet altijd bewust/expliciet
- Belief systems die een rol spelen in inclusie
 - Kleurenblindheid
 - Vooroordelen (bias)
 - Competentiebeleving

Kleurenblindheid

- Origine in US civil rights movement
 - Kijken naar de mensen achter de 'kleur'
 - Benadrukt belang van iedereen gelijk behandelen
- Dominant perspectief in Europese scholen
- Kleurenblindheid is problematisch (≠ inclusie)
 - Ontkenning tegenover jezelf
 - Ontkenning van de uniekheid van de ander
 - Verwarring van gelijkheid en gelijkwaardigheid

I DON'T SEE

**I ONLY SEE
PEOPLE**

Vooroordelen (bias)

- Iedereen heeft vooroordelen
 - Verwachtingen van de leerkracht die gebaseerd zijn op andere factoren (e.g., gender, SES, huidskleur) dan het gedrag of de prestaties van een kind
- Moeilijk om kritisch op je eigen vooroordelen te reflecteren (externe prikkel nodig)
- Vooroordelen in het onderwijs (vaak impliciet en onbewust)
 - “Meisje zijn minder goed in wetenschap en techniek”
 - “Kinderen met een migratieachtergrond zijn minder intelligent”
 - “Jongens met een donkere huidskleur zijn brutaler”

Vooroordelen (bias)

- Iedereen heeft vooroordelen
 - Verwachtingen van de leerkracht die gebaseerd zijn op andere factoren (e.g., gender, SES, huidskleur) dan het gedrag of de prestaties van een kind
- Moeilijk om kritisch op je eigen vooroordelen te reflecteren (externe prikkel nodig)
- Onbewust gedrag in de klas
 - “Leerkrachten positiever over constructies gebouwd door jongens”
 - “Pygmalion effect > minder interactie en slechtere feedback bij lage verwachtingen”
 - “Vaker disciplineren voor hetzelfde gedrag”

Competentiebeleving

- Self-efficacy, basis in de sociale cognitieve psychologie (Bandura, 1977)
 - Hoe competent voel je je (dus niet hoe competent ben je)
 - Specifiek voor verschillende contexten
- Relatie met ervaring en praktijk
 - Self-fulfilling prophecies
 - Algemeen vs diversiteit gerelateerde competentiebeleving
 - Belang van ervaring opdoen met diversiteit
 - Creëert betere multiculturele praktijken

Is het Nederlandse onderwijs voldoende inclusief?

- Nog niet
- Wat kunnen we daar aan doen?
 - Creëer inclusieve praktijken en beleid op school (ten aanzien van thuistaal)
 - Zorg dat materialen beter recht doen aan de diversiteit van de samenleving
 - Investeer in professionals (professionalisering en vooropleiding):
 - Versterk interculturele competenties
 - Besteed aandacht aan overtuigingen en reflectie daarop
 - Zorg voor een uitwisselen van goede praktijken

[illegible]